

Autorské právo a informačné technológie (2,3)

doc. JUDr. Renáta Bačárová, PhD., LL.M.

Katedra občianskeho práva, Právnická fakulta
UPJŠ v Košiciach

Predmet AP – autorské dielo

- Všeobecné predpoklady ochrany (§3 ods. 1 AZ):
 - dielo z oblasti literatúry, umenia alebo vedy
 - jedinečnosť (pôvodnosť ?)
 - tvorivá duševná činnosť (len FO)
 - vyjadrenie v zmyslami vnímateľnej podobe (nerozhoduje podoba, obsah, kvalita, účel, forma, dokončenie – aj časť D, názov D, mená postáv)
 - neexistencia vylúk z ochrany

AP nechráni - Výluky

- taxatívne
- myšlienka, spôsob, systém, metóda, koncept, princíp, objav alebo informácia, ktorá bola vyjadrená, opísaná, vysvetlená, znázornená alebo zahrnutá do diela,
- text právneho predpisu, úradné rozhodnutie alebo súdne rozhodnutie, technická norma, ako aj spolu s nimi vytvorená prípravná dokumentácia a ich preklad, bez ohľadu na to, či spĺňajú podmienky podľa § 3 ods. 1,
- územnoplánovacia dokumentácia, bez ohľadu na to, či spĺňa podmienky podľa § 3 ods. 1,
- štátny symbol, symbol obce, symbol samosprávneho kraja; (neplatí, ak ide o dielo, ktoré je podkladom na vytvorenie symbolu),
- prejav prednesený pri prerokúvaní vecí verejných, bez ohľadu na to, či spĺňa podmienky podľa § 3 ods. 1,
- denná správa; dennou správou je informácia o udalosti alebo skutočnosti,
 - za dennú správu sa nepovažuje dielo, ktoré o dennej správe informuje alebo v ktorom je denná správa zahrnutá,
- dielo tradičnej ľudovej kultúry (napr. folklórne D),
- výsledok výkonu činnosti znalca, tlmočníka alebo prekladateľa podľa osobitného predpisu

PLÁN [OBNOVY]

Autorské diela

- § 3 (2) AZ :
- literárne dielo - pojem užší ako slovesné dielo,
- divadelné dielo, *
- hudobné dielo,
- audiovizuálne dielo, *
- dielo výtvarného umenia, * (+ fotografické dielo *)
- architektonické dielo, *
- dielo úžitkového umenia, *
- kartografické dielo /pojem §2(9) o geodézii a kartografii al.
- iný druh umeleckého diela alebo vedeckého diela, ak spĺňa podmienky podľa § 3 (1) AZ/
- osobitná úprava – audiovizuálne dielo a počítačový program + databáza

PLÁN [OBNOVY]

Počítačový program

- súbor príkazov a inštrukcií vyjadrených v akejkoľvek forme použitých priamo alebo nepriamo v počítači alebo v podobnom technickom zariadení, je chránený podľa AZ (ako literárne dielo), ak je
 - výsledkom tvorivej duševnej činnosti autora (NIE jedinečnosť).
- Príkazy a inštrukcie môžu byť napísané alebo vyjadrené
 - v zdrojovom kóde alebo
 - v strojovom kóde.
 - súčasťou počítačového programu je aj podkladový materiál použitý na jeho vytvorenie.
- Nechránené:
 - © myšlienky a princípy, na ktorých je založený prvok počítačového programu, vrátane tých, ktoré sú podkladom jeho rozhrania.

PLÁN [OBNOVY]

Audiovizuálne dielo

- dielo vytvorené filmovými tvorivými postupmi, ako aj
- výberom a spracovaním **diel audiovizuálne použitých**
- bez ohľadu na formu a spôsob ich spracovania,
- vnímateľné prostredníctvom technického zariadenia ako sled zaznamenaných, zámerne usporiadaných a navzájom súvisiacich obrazov vyvolávajúcich dojem pohybu a sprevádzaných zvukom alebo bez neho.
- **Originál audiovizuálneho diela** - prvý audiovizuálny záznam tohto diela
- porovnaj aj **audiovizuálny záznam** (práva súvisiace s AP)

PLÁN [OBNOVY]

Audiovizuálne použité dielo

- dielo, ktoré so súhlasom jeho autora je autorom audiovizuálneho diela
 - adaptované pre vytvorenie audiovizuálneho diela,
 - spracované alebo inak použité a vložené do audiovizuálneho diela ako jeho súčasť alebo
 - vložené do audiovizuálneho diela ako jeho súčasť (nejde o spojenie diel)

PLÁN [OBNOVY]

Databáza

- súbor navzájom nezávislých diel, údajov alebo iných navzájom nezávislých materiálov
- systematicky alebo metodicky usporiadaných a jednotlivo prístupných elektronickými alebo inými prostriedkami
- bez ohľadu na formu jeho vyjadrenia
- nepovažuje sa počítačový program použitý pri zhotovení alebo prevádzke databázy prístupnej elektronickými prostriedkami.

Databáza

- AP
- osobitné právo

PLÁN [OBNOVY]

Subjekty AP

- **pôvodné**
- **odvodené**
 - dedičia,
 - osoba, ktorá zverejní nezverejnené dielo,
 - organizácie kolektívnej správy práv,
 - umelecké fondy (zákon č. 13/1993 Z.z.)
 - Nadobúdateľ výhradnej licencie
 - Nositeľ práv podľa AZ (zamestnávateľ ...)

PLÁN [OBNOVY]

Subjekty

- Autorstvo
 - Autor
 - Anonymné a pseudonymné dielo
 - Spoluautorstvo

PLÁN [OBNOVY]

Autor

- ⊙ FO, ktorá vytvorila dielo (aj nespôsobilé osoby)
- ⊙ zásada tvorcu diela
 - Spoluautorstvo (zástupca aj 1 zo spoluautorov)
 - anonymné, pseudonymné D
 - osobitosti: dielo spojené, spoločné, spracované
- predpoklad autorstva
 - Fyzická osoba, ktorej meno je uvedené na diele alebo vo vzťahu k dielu obvyklým spôsobom ako označenie autora, sa považuje za autora diela, ak nie je preukázaný opak.
 - platí aj keď je dielo označené pseudonymom, ak nie sú pochybnosti o totožnosti autora.

Dedičia

- len majetkové AP
- FO, PO, štát
- osobitosť:
 - dedenie diela spoluautorov
- rozlišovať:
 - dedenie AD – AP – pohľadávky

PLÁN [OBNOVY]

OKS

- smernica EP a Rady 2014/26/EÚ z 26. februára 2014 o kolektívnej správe autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom a o poskytovaní multiteritoriálnych licencií na práva na hudobné diela na online využívanie na vnútornom trhu

PLÁN [OBNOVY]

Osoba, ktorá zverejní nezverejnené D

- Osoba, ktorá po uplynutí trvania majetkových práv zverejní predtým nezverejnené dielo
- vznik majetkových AP k tomuto dielu (rozsah AP ako autor diela)
- trvanie 25 rokov od zverejnenia diela.

PLÁN [OBNOVY]

Umelecké fondy

- zákon č. 13/1993 Z.z. o umeleckých fondoch v znení n.p.
- Literárny
- Hudobný
- Výtvarných umení

PLÁN [OBNOVY]

Vznik a trvanie AP (§ 32 NAZ)

- ⦿ Autorské právo k dielu **vzniká** okamihom, keď je dielo objektívne vyjadrené v podobe vnímateľnej zmyslami
- ⦿ majetkové AP trvajú od okamihu vytvorenia D počas života autora a 70 rokov po jeho smrti
- ⦿ @ tzv. *copyrightová doložka* + pripojenie mena nositeľa AP s uvedením roku prvého uverejnenia

Autorské právo

- absolútna povaha
- pôsobia erga omnes
- relatívne práva (vyplývajúce z absolútnych práv, napr. z LZ)
- výhradné **osobnostné** práva
- výhradné **majetkové** práva
- quasidualizmus

PLÁN [OBNOVY]

Výhradné osobnostné AP

- neprevoditeľné
- neprechádzajú na dedičov - zanikajú smrťou autora
- nemožno sa ich vzdať
- + súhlas na zásah do osobnostných AP

PLÁN [OBNOVY]

Výhradné osobnostné AP

1. Právo na autorstvo
 2. Právo rozhodnúť o zverejnení (nezverejnení) diela
 3. Právo na označenie
 4. Právo na nedotknuteľnosť diela:
 - > Nedovolená zmena diela alebo zásah do diela
 - > Hanlivé nakladanie s dielom, ktoré znižuje hodnotu D alebo spôsobuje autorovi ujmu na cti a dobrej povesti
- © Postmortálna ochrana autora

PLÁN [OBNOVY]

Absolútne majetkové AP

- použitie diela,
- primeranú odmenu za použitie diela (nájom D, použitie osirelého D),
- odmenu pri ďalšom predaji originálu diela výtvarného umenia (tzv. „droit de suite“)
- náhradu odmeny pri rozmnožovaní diela pre súkromnú potrebu a reprografia

PLÁN [OBNOVY]

Výhradné majetkové AP na použitie diela

- neprevoditeľné
- nemožno sa ich vzdať
- nemožno ich postihnúť exekúciou (neplatí pre pohľadávky z nich vzniknuté)
- prechádzajú na dedičov

PLÁN [OBNOVY]

Výhradné majetkové - AP

POUŽITIE D - demonštratívne

- spracovanie D,
- spojenie D s iným D,
- zaradenie diela do databázy,
- vyhotovenie rozmnoženiny diela,
- verejné rozširovanie originálu diela alebo jeho rozmnoženiny prevodom vlastníckeho práva, vypožičaním a nájmom
- uvedenie D na verejnosti
 - verejné vystavenie originálu D al. rozmnoženiny,
 - verejné vykonanie diela,
 - verejný prenos diela

PLÁN [OBNOVY]

Osobitné režimy tvorby

- Zamestnanecké dielo
- Dielo na objednávku
- Spoločné dielo
- Školské dielo

PLÁN [OBNOVY]

Pracovné vzťahy a zamestnanecké dielo (§ 90 NAZ)

- vytvorené autorom na splnenie povinností vyplývajúcich mu z pracovnoprávneho vzťahu alebo z obdobného pracovného vzťahu,
- vytvorené autorom, ktorý je členom riadiacich, kontrolných alebo dozorných orgánov PO alebo štatutárnym orgánom PO, alebo členom štatutárneho orgánu PO, na splnenie povinností vyplývajúcich mu z členstva v orgáne tejto PO
- dočasne pridelený zamestnanec

- Majetkové práva autora k ZD vykonáva vo svojom mene a na svoj účet zamestnávateľ (ak nedohodnuté inak).
- autor nesmie udeliť tretej osobe súhlas na použitie tohto diela a
- autor je povinný sám sa zdržať výkonu majetkových práv k tomuto dielu.

- Ak zamestnávateľ vykonáva majetkové práva autora k zamestnaneckému dielu, platí, že autor udelil súhlas aj na
 - zverejnenie diela,
 - označenie diela menom, obchodným menom alebo názvom zamestnávateľa,
 - dokončenie diela, zmenu diela alebo iný zásah do diela.

Dovolené použitia AD

- predmety AP nechránené
 - (myšlienka, spôsob, systém, metóda, princíp, objav, informácia zahrnutá v AD, denné správy)
- licenčná zmluva
- verejné licencie (CC, GNU GPL, EULA)
- výnimky a obmedzenia AP
 - osirelé diela
- voľné diela

PLÁN [OBNOVY]

Verejné licencie CC

- CC BY Creative Commons Attribution („uviedenie autora“)
- CC BY-ND Creative Commons Attribution-No-derivatives („uviedenie autora – bez odvodeného obsahu“)
- CC BY-NC Creative Commons Attribution-NonCommercial („uviedenie autora – nekomerčné použitie“)
- CC BY-SA Creative Commons Attribution-ShareAlike („uviedenie autora – rovnaké šírenie“)
- CC BY-NC-ND Creative Commons Attribution-NonCommercial-No-derivatives („uviedenie autora – nekomerčné použitie – bez odvodeného obsahu“)
- CC BY-NC-SA Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike („uviedenie autora – nekomerčné použitie – rovnaké šírenie“)

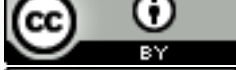

PLÁN [OBNOVY]

Licencie CC

- **ATTRIBUTION (BY)**
- **ATTRIBUTION NON-COMMERCIAL (BY – NC)**
- **ATTRIBUTION SHARE ALIKE (BY – SA)**
- **ATTRIBUTION NO DERIVATIVES (BY – ND)**
- **ATTRIBUTION NON-COMMERCIAL SHARE ALIKE (BY – NC – SA)**
- **ATTRIBUTION NON-COMMERCIAL NO DERIVATIVES (BY – NC – ND)**

Výnimky a obmedzenia majetkových AP

- Všeobecné ustanovenia - Trojkrokový test
- Použitie diela na účely slobody prejavu a práva na informácie
- Použitie diela na sociálne, vzdelávacie, vedecké, kultúrne, úradné a iné účely
- Použitie diela s minimálnym hospodárskym významom
- Propagácia výstavy a dražby umeleckého diela

PLÁN [OBNOVY]

Použitie diela na účely slobody prejavu a práva na informácie

- Citácia
- Karikatúra, paródia, pastiš
- Použitie diela na informačné účely
- Záznam vysielania
- Použitie diela umiestneného na verejnom priestranstve

Použitie diela na sociálne, vzdelávacie, vedecké, kultúrne, úradné a iné účely

- Vyhotovenie rozmnoženiny diela pre súkromnú potrebu
- Reprografia
- Použitie diela na vyučovacie účely a pri výskume
- Použitie diela pri školských predstaveniach
- Použitie diela pre potreby osôb so zdravotným postihnutím
- Použitie diela pre potreby osôb s poruchou čítania
- Použitie diela v rámci náboženských a úradných obradov a sviatkov
- Použitie diela prostredníctvom koncového zariadenia
- Použitie diela na účel archivovania
- Použitie diela na účel zachovania kultúrneho dedičstva
- Použitie diela verejným vystavením
- Použitie osirelého diela
- Použitie obchodne nedostupného diela
- Použitie diela pri čerpaní údajov na účel výskumu
- Použitie diela pri čerpaní údajov
- Použitie architektonického diela
- Použitie diela na úradné účely

PLÁN [OBNOVY]

Použitie diela s minimálnym hospodárskym významom

- Dočasné vyhotovenie rozmnoženiny diela
- Náhodné použitie diela
- Použitie diela pri oprave a ukážke zariadenia

PLÁN [OBNOVY]

Propagácia výstavy a dražby umeleckého diela

- § 57 AZ

PLÁN [OBNOVY]

Ďakujem za pozornosť.

Financované
Európskou úniou
NextGenerationEU

PLÁN [OBNOVY]

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

